

ຮັດວຽກ

ເປັນຕົວ

ໃຫ້ຈໍາຫາທ່ານກໍໄສທົມພາບງຽບຮະຈິນ ວັດເກວະ (ຮາຄາ ๒ ພາກ)

ระเด่นรันได

ตั้งแต่รันได ทำซักกับนางประดะ เมี้ยเจ้า
ประดุ ๆ รุ้ก กิ่ง นวง ประดะ ไป เสีย นางประดะ
กุ่ม ออย กับ เจ้า รัน ได งาน กิ่ง นวง กะ แย
ซึ่ง เก่า ของ รัน ได มา พบ เช้า เกิด หงส์ กัน

ฯ ยาน ฯ มา จะ กล่าว บท ไป ถึง ระ เที่น
รัน ได ยนาดา เสวย ราช องค์ เที่ยว เที่ยว ว่า
ก้า ตาม ทดลอง เสา ชิง ช้า หน้า ใบ สต์ พรา หมณ
อิญ ปรา สถา เสา ศอย ด ยอ ด ทัวน ก้า แพง แก้ว
แล้ว ถัวน ด ด เวี่ย หาน มี ทหาร หนอง เห่า
ເដັນ ยาน ศอย ปรา บ ป ร บ บ ช ရ າ ມ ທ ร ท
คิ คร ว าย ฯ ๔ คำ

เที่ยงตี๊ช้อ ขอเข้าสารทุกบ้านซ่อง เป็น
เสบียงเดียงห้องช่องถวาย ไม่มีใครซังชิง
ทึ้งหญิงชาย ต่างฝ่ากกาภฝ่าก้าวตัว
บารมี พอดีเพลเพลฯ สายยันห์ ยุงชุม
ศูนคุณแล้วเข้าที่ บรรทมเห็นอสือดำแพน
แท่นมนี กุมีขับเข้ามา กันชาฯ ๔ คำ ฯ

ฯ ร่ายฯ ครนิรุ่งแสงสุริยันทวันไตร
ไก้โค้งลงในอ่างแล้วถางหน้า เสริ่งเสวย
ช้าวทั้งกับหนังปลา ลงตะะสรวงคงคานใน
ห้องคดอย ฯ ๒ คำ เสนอฯ

ฯ ชุมกดาด ฯ กะโภคต่ำสามที่สีชี้ไกด
แล้วย่างขันบันไดเข้าในห้อง ทรงสุคนธ์
ปนละลายดินสอพอง ชะโภคสองนุกมีคง
อย่างแมวครัว นุ่งกางเกงเข้มหงอนดง
กรรณ์ ผ้าทิพย์ อาจารณ์พันชา เจียวนบท

ระค์นรันไท

๓

เสนี่ยน ตะว้า มา แต่ ตาว ทู รา กับ หนัง แขก
เมื่อ แรก มี สวน ปะคำ ตี คำ วาย สพาย ย่าม
หมา ๆ คน ตง คน กว่า บั้น หยี่ กุ่ม กะบอง
กัน หมา ๆ รัว ดือ ช้อ ฯ รด มา ตาม
ทาง ฯ ๖ คำ เพลง ช้า ฯ

ฯ ร่าย ฯ มา เอี่ย มา ถึง เมือง หนึ่ง สร้าง
ใหม่ ทู ให ญี่ กว้าง ปราสาท เสา เต้า หมู ชัย
กลาง มี คอก ไก ชัย ช้าง กำ แพง วัง พระ
ชัย ยัง เช้า ทาง ทวารา หมู หมา แห่ ห้อม
ต้อม หน้า หลัง แก้วง กะบอง บ่อง บัด ชัย
เก็ง พระ ทรง ศักดิ หยก รัง ศรีย ราญ
รอน ฯ ๕ คำ เชิด ฯ

เมื่อนั้น นาง ปะ แตะ หู กะวง หวง สมร
ครุน รุ่ง เช้า ท้าว ปะคู่ ภูธร เสศ ฯ ฯ ฯ ฯ ฯ
ไป เดียง ว้า โขม เนดา เนใน ที่ ไสยา บรรจง

หน กันชาไว้ท่าผ้า แต้ว อาบน้ำทาแบงแต่ง
 ตัว หัวหัวหาเหาเกล้า ผอมนาย ใจยินแกว่
 สำเนียงเสียงหมายห่า คิดว่าวัวเข้าสวน
 กด้าย จึง ขอ กามา เผย แก่ แต่ ราย ทวาร
 ทิ้ย สูงเสียงสำเนียงนาง พอ เทศอบเห็น
 ระเต่นรั้นไห อรทัยผันผันหนังช้าง ขะน้อย
 ขะน้อย ขะน้อย เนกรุ่น พลาง ขะน้อย หรือ รูป
 ร่างรากับ กดัง งาม กว่า กัสตานี ทั้ง
 เมือง ตาม ไม่มี กดัง เกิด กำหนด กดดู รุ่ม
 ริง นาง ทดลอง แต่ พระภูมิ ๆ ๑๐ คำ ๆ
 เมื่อนั้น พระ สุวรรณ รั้นไห เวียงศรี
 เหตุยาหน้าสบ เนกร์ นาง กานี ภูมิ พิศ^{ศรี}
 พักตร์ ถักษณา ๆ ๒๐ คำ ๆ
 ๆ ขมโนน ฯ สรุง ระหว่าง เพรียวกะเวีย วุฒิ
 งาม ละม้าย กด้าย ชุช กะหลาป้า พิศ แท่ หัว

ทดลองท้วงช้าแต่หา หังส่องแกล้มกัลยาณ
 ตั้งถูกายอ ศิวะโภคตั้งคงเข้าติดฝ่าย ร่มก
 ตามายคด้ายพร้าขอ หูกลวงทางพักทร์หก
 งอ ดำเนินนั่นกัลย ส่องเท้าหอยกุ
 ตั้งถุ่งทะเคยๆ โภคเที่ยวแห้งร่วนเหมือน
 บวนทัม เสวยสลายฯ พระไอยู่่อม มั่น
 นำเชยนำชุมเทว ฯ ๖ คำ ฯ

ฯ ร่ายฯ นี้จะเป็นถูกสาวท้าพระยา
 หรือว่าเป็นพระมะเหศี อกใจทอกหักรักเท็ม
 ที่ กีทรงสีซูสุวรรณขันทน์ไห ฯ ๗ คำ ฯ

ฯ พัดช้าฯ ยักข้ายร่ายร้องเป็นคำนำ
 มีอยู่ ส่องสามคำ จำไว้ไห ศุวรรณแหงซูก
 หอกอย่างบอกไคร ถูกแล้ว กัลบ์ไปไห
 เท่านั้น ฯ ๘ คำ ฯ

ฯ ร่ายฯ แล้วช้าสื้อึกกระติกน้ำ ทำขัก

๖

ระเต่น วันไก

ค้า แกลบ ถืน เต่น ขัน ฯ เห็น ไนมยง ห้า ว่ ออย
งอ งัน พระ ทรง ภารมี ทำ หนัก ชัก เนื้อย
ไป ฯ ๒ คำ มหิร ฯ

เมื่อ นั้น นาง ประ แตะ ทานี ศรี ไส สดับ
เสียง ตี ซอ พอก ถ่าย ให้วา วัน จัน ใจ ผูก พัน

ຮະເຕັນ ວັນໄທ

32

ยิ่งคิดพิศวงพระทรงศักดิ์ ถึ่มรักท้าวประคุ
ผู้ผ้าขาวปู ทำไชนะให้พระทรงชื่อร่ม มา
เคียงพากษ์สักวันด้วยรักแหง คิดเหตาง
ทางเข้าไปในห้อง แล้วทักເเอกสารเข้ากล่องมา
สองແลง ค่อยประจงลงໃສ่ในตะกรง
กับปลาสดดแห้งสีห้าหัว แล้วลงจากบัน
ไนมໄດ້ช้า เข้ามานอนบนเตียงหัว เอา
ปลาใส่ย่ามด้วยความกตัญ แล้วยอมท้า
บังคมก้มพากษา ๖ ๔ คำ ๖

ເນື້ອນນີ້ ຮັນໄກໃຫ້ແສນເສັ່ນທ່າ ຍະການ
ຮັກຢັກຄວາ ແລວທ່າ ພົມງາດຕະເລີຍາ ເກຍາ
ພານ ພ ເກ

ฯ ໃຊ້ໄດ້ ພາຍໃນ ປັດທະນາ ປົວກີ່ມ
ນໍ້າອຸປະກອດເພົ່າມະນູນ ເປັນ ກຸ່ສົດ ດັດໃຈເຈົ້າໃຫ້
ທານ ເຢາວມາດຍ໌ ແມ່ນີ້ ພະຄຸນນັກ ພື້ອງ

๙

ระเด่นรัตน์ไทด

ตามนามท้าเจ้ากรุงไกร ชื่อเรียงเสียงไร
ไม่รู้จัก เจ้าเป็นพระมະเสตที่รัก หรือ
นางสักษณ์เป็นราชธิดา รูปร่างอย่างกว่า
ภะถานี พี่ให้มิใช่วักเจ้านักหนา ว่าพลาang
เข้าใกล้กันยา ใจว่าคัวฉวยฉุดยุตม้อม
ใจ ๖ คำ ๗

๗ ว่าย ๗ ทรงเขย়ทรงกระสอบ ทำเด่น
เห็นชอบหรือไหน ไม่รู้จักมักจันอะไร
มาเดียวนได้ฉวยฉุดยุตชื่อมอ ยังวาก็ไม่
วางทำอย่างนั้น พระจะมีเงินข่วยช้าทวย
หรือ ใจว่ากล้าแข้งเข้าແย่งยอ ตามตาม
ตามชื่อน้องทำไม่ ฉันนิใช่ตัวเปล่าเต่า
เปลดอย หยานเหมือนหัวเดือยเมือยหัวให้ด
ถูกเข้าเมียเข้าไม่เข้าใจ นาปกรรมอย่างไร
ก็ไม่รู้ ๖ คำ ๘

ฯ ช้าๆ ฯ ทรงເຂຍ ทรงໄຫ້ ສບດາໄຫ້
 ເຊິ່ງວັດທັກສອງຫຼຸດ ຄວາມຮົງພື້ນມີເລັ່ນເຊັ່ນຫຼູ້
 ຈະ ວ່າມເຮັງເຄີຍງົກ ກັນໄຫຍທີ່ ດິຈິນໃຫ້ທຸກ
 ເປົດເຈົ້າມີຜັກ ພື້ນຳກລັວນາປ ຕອກນະໂຄນ
 ທີ່ ຂັ້ນນຽກທກໄໃບໄຢົນ ຍົມພະບາດກັບພື້ນ
 ເປັນເກລດອກັນ ເພີຍ້ອນມີຄືອແຮນອຍ່າແຄນ
 ເກີຍງ ຈະໃຫ້ນອັງສອງເພື່ອທີ່ທໍາ ຂວັງ ແລ້ວ
 ແກ້ວເຈີນໃນໄດ້ອອກໄປພດັນ ນີ້ ແລະ ຂັ້ນໜາກ
 ທີ່ ທັນ ກລົມຍາ ພອດົກ ຖໍາສັກທັນຍະນະນອງແກ້ວ
 ພີ່ຈະ ຕອດສ່ອງແມາຂັ້ນໄປຫາ ໂຄນເຊົາເຫຼົ່າ
 ຈຶ່ງໄຫ້ເມັກທາ ເບີດປະຫຼວງ ທ່າຍ່າຮັບ
 ນອນ ແລະ ຄຳ

ฯ ວ່າຍ ພຣະເຂຍທຽງກະໂຄນ ອຍ່າມາ
 ພັກປົກອບໄຍນໃຫ້ໄອນອ່ອນ ໄນເອຍາກໃຫ້ເຈີນ
 ທອນຂອງກູງຮຽນ ພາກເກີຍງົກ ຄືນໃຫ້ໄນ້ອີນັງ

ช่างยาด อ้างว่า นរกไม่ ทก ใจ คน อะ ไร
 อย่างนี้ หัก จัง เชิญ เสตี ารีน ออก ไป ปัน อก วัง
 อย่า มา นั่ง วัง วอน ทำ ค่อน แ กะ เพียง แต่ รู้
 รัก กัน กระ นั้น พ า ง พ อ เป็น ทาง ไม่ กรี กระ
 หัก แห ด เมื่อ พระ อด เข้า ป า ง มา แ กะ น อง
 หรือ ชื่อ ประ แท ะ ต วง ใจ ท่าน ท้าว ป ร ะ ค ต ผู้
 เป็น ผัว ยัง ไป เถี่ยง วัว หา ก ลับ ไม่ แม้น ชัก
 ช้า ชี บ น ะ บ ล ล บ ร ง ไป เสีย เถิด พระ
 ราชา ๆ ๔ คำ

เมื่อ นั้น รัตน์ ไถ ยัม เย ยะ ห้า เว ยะ ว่า เว
 ไม่ เก ร ง ก ล บ อ ท ช ฤ ทธ า ท้าว ป ร ะ ค ต ผู้ ฉะ นา ทำ
 ไม่ ให ร า พ ร ี ก ท ร ง ศ ัก ด า ก ล บ ห า ณ แต่ หม ย
 คาด พ ร ย ง ค ต เ ย า แท ก ใจ ป า แ ห ง พ ร ย ง ย า
 เ ข า ผ า ไฟ ประ เค ย ง ใจ เค ย ง ว ด ล น ออก
 เป็น ช ุ ณ ฯ ๕ คำ

เมื่อันนี้ นางประแตะเห็นความงามว่า
วุ่น จึงนับนอบย้อนท้าทำกล้าบุญ ไม่รู้
โดยพอยคุณนั้น มีฤทธิ์ กระนนสีเมืองพระ^๔
เสด็จมา หมูหมายยันย่อ ไม่วอติด ขอพระ^๕
องค์ จงพังยังหยุดคิด อย่าให้มีความผิด^๖
คิดกวนยัง ท้าประคุ้ยภูมิเรือขหงส์ ถ้ารู้^๗
ถึงท้าาเชื้อจะทบ ถ่อง จงไปเสียก่อน เดิน^๘
พ่อรูปทอง อย่าให้น้องช้าช้าเป็นราศี ว่า^๙
พถางทางสลดบัดกร គากศอกนัยกหนากา^{๑๐}
หยินหยื่น นาตกร อ่อนคงฯ ใจ เดินหนึ่มให้^{๑๑}
มาไกด้กวาง ฯ ล คำ ฯ

เมื่อันนี้ รัตน์ไชไม่สมอารมณ์หมาย^{๑๒}
เห็นนางหน่ายหนีตีกาย ไถมฉายสลด^{๑๓}
ผลทีมอีป มันให้ชักสนยืนบ่นขอต ฯ^{๑๔}
นาทอยทั้งพีหนีไปได้ ท้ากุจะอยู่ไปทำไม่^{๑๕}

๑๒

ระพีนรัตน์

กิจกยั่งขันให้ไปทั้งรักฯ ๔ คำ เชิดฯ
ฯ ช้าฯ เมื่อนั้น ท้าประดิสริยังศ์ทรง
กระถูก เที่ยวเตียงวัวล่าเสือยเห็นอยู่นัก
เข้าหยอดยังคงพกในสำคา วันเมื่อจะเหสีฯ
มีเหตุ ให้กระถูกนั้นเนกร์ทั้งช้าย ขาว ทุก
แก่อก ลงตรงพกควร คลานไปคลานมา ก็
ถึ่นไว แม่ไอกั้นสัตติโคทัวผู้ พิเคราะห์คุ
หาอกจิตต์คิดสังสัย จะมีเหตุแม่นมันพรุน
พระทัย ก็เลี้ยวได้โคกลับเข้า พลับ
พาฯ ๖ คำ เชิดฯ

ฯ ว่ายฯ ครนถิ่นขอร่วมหัวบ้อม
พระวัง อ้อมเลี้ยวลัตต์สักหน้า ใจเข้าศอก
พลับมิหนันช้า เอาช้อหญาสุมคุณกันรัตนยุง
ยินดูบเนื้อทวารหัวบันได แล้วเข้าในปูร่องค์
รัตน์ผลต์ผ่านผุ่ง บุรยาตร์เสียงย่างมาช้าง

ระเห็นรัตน์

๓๓

มุ้ง เห็นกระบุงเข้าก่องนั้น พ่อองไป ปลา
สดๆ ในกระเบย กีทายหมด พระทรงยศ แสน
เสียดายนา ตายให้ดี ก่ำลังทิวข้าว เศร้าเสีย
ใจ กีเอนองค์ลงในที่ไสยา กวักพระหัตถ์
ตรัสเรียกมະเหตី เข้ามานี่พุ่มพวงหลวง
ยิหวา ภันนัมมีครัวปีasma ยังพาราเรว
บังหรืออย่างไร ๆ ๔ คำ ๆ
เมื่อันน นางประแทะพึงความที่ถามให้
กราบหูลเย้องยกกระซักกระไอ ร้อนท้า
กด้าภัยพระภูม คงแทพระเสต้าไปเลียงวัว
น้องกีนอนข่อนหัวอยู่ในที่ ไม่เห็นครัวปี
มา ยังชานน จงทราบให้ฝ่าละมุนพระราชา ฯ
เมื่อันน หัวพระคุ้มให้พึงให้กงชา จึง
ชักไข้ไส้เลียงกัญชา จ่าไม่มีครามาน่า
แคลงใจ หงเข้าหงปลาช่องช้าหาย เอายก

ข่ายขายซื้อหรือโอน หรือถอนลักษ์ทักษิให้แก่ผู้ไทย จงบอกไป pancreas นางอย่าพรางกัน ๆ เมื่อฉันนั้น นางประแตะทอกใจให้หวานด้วยแรกเริ่มเดินทางพระทรงธรรม์ ว่าใครนั้นมีให้จะไปมา ครรช์จะไม่ทูลความไปตามเชิง ก็เงรงกิริ่งด้วยพิรุธมุส้า สารภาพกราบลงกับบาทา ภอนว่าอย่าโกรธจังไปรุตปราวน วันนั้นมีหน่อ กษัตริยา เที่ยวมาสืบขอข้อข่าวสาร น้องเตียนมีให้ก็ให้ทาน สนค่าให้การแล้วผ่านพ้า ๆ ๆ ค่า ฯ

เมื่อฉันนั้น ทางประดิ่นพึงให้กงชา ไกรหน่อหน่อนเเน่อง กษัตริยา เที่ยวมาสืบขอทานเห็นจะเป็นข้าย ระเด่นรัตน์ไทย ที่กรอบครองกรุงไกรเทเวสสถาน มั่นเสถียร์แกลังทำมาขอทาน จะคิกอ่านทัดเสบียงเจ้า เวียงไชย

จึงชี้หน้าว่า เหมือนเหสี มีงนี้เหมือนหนอน
ที่บ่อนไส้ ชนเอาปลาช้าวให้เข้าไป วันนี้
จะให้อะไร กิน ถ้ามั่งมีศรีศุภกิมีว่า นี่
สำคัญเขามาก ก็แยกสัน แล้วมีหน้าช้ำทัน
เป็นมลทิน จะอยู่กินตัวยังเจ้าเวรคดัง
แคดง เจ้าศรีทอยา อาศัยอย่างไร กัน หรือ
กระน กะนันกิไม่แห้ง จะเดียงไว้ ใจเดา
เมื่อเข้าแพง ฉวยชัก พระแสง ออกร แก่วงไว้
เมื่อันนน นางประดะเตยา ถือด กอดเอว
ให้ เหมือนเด่นงอกินหางไม่ห่าง กอก นิ่ก
ประหันพรัตน์ ใจอยู่ร้าๆ ไปรอด ก่อนผ่อน
ตามเข้าความจริง เมื่อช้าแล้ว แหง ทึ่ เดิน
ทุดหัว อันพระสามีเป็นที่กลัว จะทำนอกร
ใจผ้าอย่า พึงคิด พระหึงส์ ทรงมีได้ส่ง
พระอาญา ที่ให้ช้าวให้ป่านนี้ช้าผิด นั่ง

๑๖

ระท่น รัณไช

ทำช่ำ เพราะทั้ง อุทิศ ทำไม กับ ช่ำไม
ເຂົ້າເພື່ອ ນ້ອງມີໄຫວ້ອຫຍາ ຍາສັຍ ຈະ ຕຸຍນ້າ
ຕ່າໄຟເສີຍໃຫ້ເຊື່ອ ໄນ່ນີ້ ດະໄຈ ກັບ ເລືອດ ເນື້ອ

ແກ່ເງອງ ໄວ ເຄີດ ອຍ່າເພື່ອແທງ ໏ ດ ຄໍາ
ເນື້ອນນີ້ ທ້າວ ປະກູງ ກຽວ ນັກ ຂັກ ພະແສງ

ระทันรัตน์

๑๗

ฯงบอกใจกับข้าอย่าพลิกแพลง ฯงคุ่ว
ไม่แหงอย่าแย่งยุทธ กูก็เหยเกียจชู้รู
มารยา มิใช่มีสิตามหาอุด มันเป็นถัง
เพียงนักพูด ถึงคำน้ำร้อยผุดไม่เชื่อใจ
ยังฯะท้าพิสูตร พุดถอง พ่อฯะถองให้ยับ^๔
ๆนกับใจ เห็นว่ากุหลงรักแล้วหนักไป
เรื่องอะไรมันนี่หวานน้ำหนามั่ง หาเจ้าใหม่ได้ตี
กวนอก กิตก็เสียเงินปดีกสองถัง
กำถังเดือด โกรธาน้ำทึ่ง ถืบผิงถูก
กะไฟกโซยกไป

เมื่อนั้น นางประตะเจ็บๆกถูกไม่ไหว
คายยืนยัน กะผลกเซยกไป เช้ายังครัวไฟ
ร้องให้รำ ลงดันเร่ๆพ่อเจ้าเขย ถูกไม่
เคยไฟหกพกไว้ห เสียแรงให้เป็นข้ามา

๗๙

ระเต่นรัตน์ไช

แท้ใจ กดับ พาได้ไกรชา ต่าที่ น้องกี้ไว
ญาติวงศ์ พงศ์ หมาย จะ พึง นาหา กะดาสี
ไกกร์ พ่อไกกร์ แม่ กีไม่มี มีอยู่ถึงเมืองทัน
เข้าที่มา ทะ โพก ไอก ไตย เมีย แทน คตาก
ถิน ทั้ง พระ นาห ตั้ง ชาติ หมา จะ อยู่ไป
เต่า ไม่ เข้า ยา ตาย โทาง ตาย ห่า กี ตาย ไป ฯ
ฯ ว่าย ฯ เมื่อนั้น หัว ประคุ้ม ให้ พงศ์
เพดิง ใหม่ คุก อี ประแตะ ค่อน แคร่ ไค กดับ
ก่า ประชุด ให้อ่า ใจ เพ็ชร์ เอยา แต่ ความ เข้า ชั่น
กดับ กุจะ จิก หัว กบ เศย ให้ เข็ม ช่าง ทำ
ไส กาน้ำ กา เส็ต กรร เช่น เห็น เห็น ทุก สิ่ง อัน
ก่า พลาง ทาง ควร ไก พร้า ไก คุต่า ตาม ไก
เท่า ก่า บั้น ผดัก ประคุ้ม ครัว ไฟ เข้า ไป พดัน
นาง ประแตะ ยืน ยัน ตัน กกอน ไว ผดัก มา
ผดัก ไป อยู่ เป็น ครุ จะ เข้า ไป ใน ประคุ้ม หัว

จังที กระทึบ พากโความความชักใจ
อิกกระทึกหัวไปในพาราฯ ๔ คำเชิงฯ
บัดนั้น พวงขี้ยาหา กินสันท่า บ่อน
เดิกกินเหล้า เมา กตับมา ใจยินเสียงที่ต่า
บั้นซึ่ง อิ่ง จึงหยุดนั่งช้าง นอกริมคลองวัด
ว่า เมียผัวคุณมน ขึ้นหิงส์ ทุกราตรี มันตกน
ทะบึง ยังคงนั่งอยู่นักหนาน่าชักใจ แล้ว
หยิบ ก้อน อิฐป่าถูกฝาโผล ตกถูกใจถูก
ช้าง หม้อไฟ บน มือ แล้ว ร้อง เย้ายายฯ
แล้ววิ่งไปทาง สพาน บ้าน ตะนาวฯ ๖ คำ
เมื่อ นั้น ห้าม ประคุ่ม พองรัง บอก
กล่าว หยิบ งอบ ให้หัว พดัน หัว สัน เหา ข้าย
พ่อเจ้า ชาวน้ำ งาน ช่วย กัน วันนี้ บ
หลัง กุ้ก เดียง อิฐป่า เปรี้ยงๆ เสียง สน
สา เทก น้ำ เมื่อ กดาง วัน คง ได้ เต้น เห็น

กัน อ้ายรัตน์ ทั้งนี้ เพราะ อี้มะเหตือ จะ
กินเตี๊ยะ กินเนื้อยุ๊ ให้ได้ ข้างวังครองนี้ไม่
มีไกร ซึ่มิ้งหรือ มิใช่ มารยา ฉวยพระ แล้ว
บุญบัด กวด แก่วง หมายว่า พระ แสงเงือง
เดียวได้ พาดพัน กดยา วัง มาดึงไป อยู่
ในครัว ฯลฯ คำ

ฯ สับไทย ฯ เหม่าๆ คุ้ด ที่ อี ประแตะ ทัน
แหลบ เห็น ประจักษ์ ว่า รักผ้า หาก กรุณา
หัวไม่ แทก แทน ข้าง แต้ว หนี้ไป มิได้ ท่อน
แทน ยิ่ง กิต ยิ่ง แค้น เสียแล่น ได้ ที่ ฯ คำ
ฯ รือ ฯ ทรง เอย ทรง ตะหัก น้อง ไม่มี
ชู้ราก ใจ ไม่ ปรัว วัง ครองนี้ มิใช่ ซึ่น อง
สับ สม ดัง ว่า สัญญา ให้ ถ่อง วัง พถาง ทาง
ร่อง ที่ น้อง ทำ ไม่ ฯ ๕ คำ

เหตุ เอย เหตุ เต้น ขัด เขมน ขบ พัน

ระเต้นรันไท

๒๖๙

หมันได้ ปราบมึงไย ไกรใช้มีที่ ไม่
เดียงเป็นเมีย ไปเสียอย่าอยู่ ราชวังชิง
กุ นีดปะกะตี้ แมงฯ ๕๔ คำ เศรษฐ์
เมืองนน นางประแตะเห็นอยู่ย่อนลง
นอนแสง ยกมือทั่วนหัวถูก กัดว้า กาอุ
กันผ้าแก้วเข้าครัวรากูญ ๖๖ คำ ฯ

ฯ ไอ้ฯ ไอ้พระ ยเชกทองชิง นองเยี่ย
กะไว้ เถยซ่างสต็อกตัด เท็ตตัวน แม้นช้าช้า
จวงจัง กับงคกร พ่อมาต่วน มุทะสุ ตุคัน ไป
ๆ ก็ แต่ พอกหลาน ปราบพอ ฯ ฯ ผ้า เวียน
เขียนช้า ไปถึงไหน งตไทย ไปรุก เศรษฐ์
กุดในย น่องยังไม่ เคยไกด พะ นาหา ถึง
ไม่เดียง เป็นพระ มะเหล ฯ ขอพึง บาระมี
เป็นช้า ไม่ถือว่า เป็นผ้า เพรา ช้า ช้า ฯ
กันหน้า เป็นท่าส กว่าดี ช้า ศิบ คนเข้าไม่

ເຫັນຄົນທັນຍອກ ເໝມອນດູກຄວາອກອນກຸດຖຸນ
ທີ່ວ່າ ວ່າພດຕະທາງທຸນທອດທີ່ວ່າ ເນື້ອກອດຕື່ນ
ຜັກໄສກາ ໃນ ດຳໄອກ

ວ່າ ວ່າຍ ໃນເນື້ອນນີ້ ທັກປະຕູໃຫ້ພັງນາງ
ວ່າ ໄທັນກສມເພື່ອເວທນາ ນາຕາໄຫດນອງ
ສັກສອງຄຽງ ອວນຄໍາສຶກນິກຄົງຂ້າຍຮັນໄທ
ກດັບເຈັບໃຈໆໄມ່ເຫຼືອດເຕືອດຖຸ ໄນໄຫມືດຫັນ
ບ້ານຸທະດຸ ກະຮຸກຜຸເນື່ອໄຮ ກໍໄມ່ຄືນ ກໍໄມ່
ອໝາກເຫຼົ່າໄວ ໃຊ້ສະຍ ນິກວ່າປັດຍສິນສັກວ
ວັດສານປົມ ແຕ່ໜັນທອຜ້າຢັງຄາພິນ ຕີ່ແຕ່
ຢືນເຂາກິນອື່ສັນຍາຍ ແມ່ເວືອນເຂັ້ນນີ້ເປັນ
ຜົດ ມັນຈະຕັງຄັ້ງກັນຈຳລົບຫາຍ ໄປເສີຍ
ມີໃປໄມ່ເສີຍຕາຍ ກຸຈະເປັນພ່ອໜ້າຍສນາຍໃຈ
ສາງໆຊາວວັງກີຍັງຄົມ ໄນປ່ຽນມີກໍ່ຫາ
ມີໃໝ່ ເກີບເງິນຄ່ານມວ້າປະສົມໄວ ທ້າໃຫ

ระทัน รัตน์ไก

๒๓

หายไปไม่ทุกข์ร้อน ๆ ๑๐ ค่ ฯ

เมื่อันนี้ นางประดุจหูกดง ดวงสมารถ
ตุตที่จะพวงกากฯ บังอรชัย ทรงเข้า
รำไว้ ฯ ๒ ค่ ฯ

ฯ ๙๐ ฯ ไอพ่อใจบุญ ของเมียเขย แบปติสต์
ค่าพ่อ เคยเชือดคายไก่ ทั้ม ปลา ร้าวส์ หม้อ
กับ หม้อไม้ เมียยังอาถรรค์ เคยได้กิน พวง
เคยรอด นมวัวให้เมียขาย แม้น สาย นมสด
ไม่ หมด ตั้ง เหลือ ก็ กิน กะบะอก เอา ขาด
ริน ให้เมีย กิน วัน ละ นิด คิด ทุกวัน แต่ พ่อ
พอบ รับ เมีย ให้ เข้า มุง งาน จะ รุ่ง เคย
ประทับ แล้ว รับ ช้าๆ ไม่ เข้า มุง ยัง ชุม พ่อ
ศูน ควร สาระ พัน ทรง ศึกษา จะ รัก เมีย จะ
กิน อยู่ พูด วาย สนับ ใจ พ่อนอบไว้ ให้วัน ละ
ศิบ เป็น อก น้อง หม่อง ใหม่ ตั้ง ไฟ เดียว จะ ทึ่ง

เมียเสี่ยๆ ไม่ใช่คือ เทย นาง กลางคืน พช
ทุนหัว จะให้ขอกนอกร้าว เมียกลัวผี กัน
ให้ กันไฟก็ไม่มี ผู้ครุ่งพวงน์เด็ดพ่อคุณ
ถึงไม่ให้อาศัยในท่าหนัก ขอพิงพกอาศัย
เพียงไว้ถูน งดไทยไปรบท้า พ่อท่ารุณ
เดียแรงๆ เดียง ขันมีคุณมา ฯ ๖๔ คำ ฯ
ฯ ว่ายฯ เมื่อนั้น ท้าว ประคุ้น พังชั่ง
น้ำหน้า น้อย หรือซื้อเท่าเจ้าน้ำตา ยัง
จะรู้ไว้ว่า กวนใจ ก็ไม่เดียง มิงแล้ว อี
แก้ว กุ้ง อย่ามา พุทธ ช่างบุ่ง รากาญ្ត ไส
หัว มิง ขอ กนอกร ประคุ้น ขัน อญ្ត มิง จะ ต้อง^อ
ห้อง ถาย ว่า พลา บีด บาน หัว ภาร โภง
ເສດ්ද ເຊັ້ນ ທຶນ ພຣະ ໂໄງ ເນີດ ດາຍ ຍກ ໄມ ອຸງ
ກ່າມ ມາ ຕູກ ສູດ ນໍາ ດາຍ ແຮນ ໄໝາຍ ທຽງ ມຽມ
ພິນ ຄົນ ໄປ ฯ ๖๕ คำ

เมื่อนั้น นางประเดชะทุกชั้นร้อนถอนใจ
ให้กฎ แล้วขึ้นชั้นกลืน กดันชั้นน้ำยัง จะอยู่
ไปปีชัยเด่าไม่เข้า การแท่ทบตีมิหนำแล้วข้า
ขับให้อายกันเพื่อนราหัวบ้าน เข้าค่าว่า
ว่าต่อปะจาน โครงการงานทนาให้ในฝีมือ^{น้ำ}
กูจะหาผู้ให้ใหม่ให้ได้ เขายิ่งกินไฟไม่ได้
หรือ ไหนๆ ชาวนเมืองก็เลื่องศีล องคืออบ
ยายขายพากตรา คัวถุงเบี้ยให้ได้ กะยะจาก
นวยผ้าแพรชาติชน พาตบ่า ลงจากบรรทัด
ไทยคลา น้ำตาคลอๆ ใจ ๗ คำ ๆ
ๆ ใจร้าย ๆ ครรนมาถึงคงกว้างร้าพัง
เหลี่ยงหลังคุ้วังปราสาทศรี เศียรได้ค้างกาย
มาหลายนี้ ครรวนทกยากจะหากไป หยุด
ยืนส่อนอยู่อีกอีก เดือนก็มืดเต็มที่ไม่มีไฟ
ฝนตกพร่าๆ ทำยังไง ก็หยุดยืนร้องไห้

๒๖

ระเต่นรันไทด์

อยู่ไกด์ร้าน ๆ ก็ค่า 爵士
ฯ ช้า ๆ เมื่อันนี้ ระเต่นรันไทด์ใจหาย
ครั้นพดบค่าเข็นบรรทัดไว้นอกชาน ยกเสียง
กวนสูนไฟได้พื้นทอง แต้วเยน ยงค์สิง^{ห์}
เห็นอีสือภาราต นชนนิ่ง กดัง ทุด อยู่ใน
หอง เสนะเสียงสำเนียงพิราบว่อง คราง
ภะห่มครุณ ก้องบน กบ หุ แ่าวๆ เค้าแมว
ใน กลับ เมฆ คุวิเกอก ลงหลัง คากาหนู พระ^{ห์}
เผยแพร่ปูชาร แสง แสง คุ ดาว เทือน หรุบ รุ่ม^{ห์}
เห็น ตัว พระพายช้าย พด อุด กะ พด พระทรง
ฤทธิ์ เที่ม กดัน งาน สัน หัว หอม ชื่น กอก ยัง^{ห์}
ชัน ที กัน ร้า พุ่ง พระหลบ อบ หัว หง่วง ใน ฯ
ฯ ร่าย ฯ หวาน ค่า ถึก นิก ถึง นาง ประดะ^{ห์}
ทึ่น ต แนะนำ แต่ เย็น เป็น ใจน ตึก แล้ว แก้ว ตา^{ห์}
เห็น ช้า ไป จะ ร้อง ให้ ร่วง ผิง ถึง พชัย ฯ ฯ

ไปให้ทันตั้งสัญญา ได้ย่องเบาเข้าหานาง
โภนฉาย จึงอาบน้ำทางแบ่งแต่งกาย
สวยงามประค่า ตีความสำคัญส่วนตัว แหงนคุณกษ
บันฝืนพยัม เทื่อนตับถับ เมฆชุมกชุมว ลง
บรรทัดเดินขอกราบนอกรั้ว ไฟกหัว กล้าวอิฐ
คิกะรา หลาย ครองทรงแต่ มั่นปาก ระหว่างคุ
เหลี่ยชา ข้ายแต่ ชรา แล้วผิดแผลดงสำแดง
เดชา เดินมาตามทางออกซอกกำแพง

ประเตี้ยวหนึ่งมาถึงคอกโคชั่ง จะเข้า
ได้ตยกกระมังยังไม่เจ้ง เห็นกอยไฟใส่สูม
อย่างๆ แสงแฟงพั้งอยู่คุ้มหาทาง เห็น
ททากประดับผ้า ใจนอนເຫັນว่าอยู่ข้าง
ถ่าง แต่โภนศรีนิฤตน์อยู่บนปูรังค์ ก จะ
ชันหานางทางล่องแมว จึงกลั้งครุกทีให้
ถูนมาหันนั่น แล้วทะกายบ่ายนีนอยู่

แต่ว่า อกใจไม่ครุฑ์ชุดเป็นแนว จะเห็น
รักบ้างแล้วหรือแก้วๆ ก้าว ทำไชนะให้นาง
ถูก ทำหนักเบาๆ เจาะเคาะข้างฝ่า อย่าง
ไรไม่เคยกันตั้งสัญญา อนิจานอนไตรไม่
เคยรับ ๆ ๔ คำ ๆ

เมื่อันนั้น ท้าวประดู่สุริวงศ์ โกรังโภค หลับ
พอดีราษฎร์ ไหว้ ดูกับนั่งพึ่งผึ้ง
หลับ ก้าว คิดว่ามหัสที่ขับได้ มียาถ่ายทัวเราะ
กดบมหา ให้นึกสมเพชราเท่านา ตื้นทาน
ท้านหน้ามางยองยน จะขับหนีที่ได้ไม่ไป
จาก ชื่อรุ่นเรือนเพือน ยกมาแท่ ก่อน
กดบ คลื่นผ้า คดุนหัวดุมทวนอน กอหหมอน
นอน เนยเตยหลับไป ๆ ๖ คำ ๆ

เมื่อันนั้น รัตน์ไตรลังสตักษ์ กดอนไตร
เบิด ประคุณเยี้ยงย่องเข้าห้องใน เบิดมุ้งไปใน

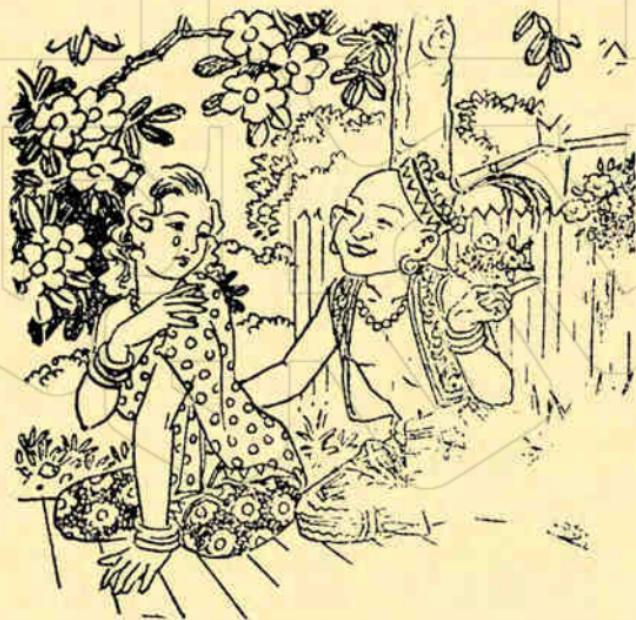
จิกก็คิดว่า นาง สมพานิษัชต์ ลักษณ์ ขันทับ
 บน หัวประดู่ เที่ม ทนอยู่ ช้างถ่าง พระ รัตน์
 ไทย กอยดีไว้มีได้วาง ชื่นคงพถาง ชุมงสลา
 ดูบ ค่า ๗๔ ค่า ๗
 เมือนนน หัวประดู่ ผุด ลูกชาน ปลูก บล่า
 คิดว่า เมื่ยราก ลอบ มา ครอง ง่า ต่าง หัน ต่าง
 คลำ กัน วุ่น ไป เอี้ย ฯ ริพิด แล้ว ละ ซึ ฯ ฯ
 ว่า พรม มหาศรี ก็ มี ใช่ ชัน อก ราก นัก ทัก ว่า
 ไคร อก ใจ ฉาย พดอง ร้อง ว่า คน รัตน์ไทย
 โคต โคล โคน โคน ประดู่ หัว ประดู่ ร้อง โภย
 ชะ ไมย ปดัน ตะ ไก นเรย ก โภย ชา สามนต์ มัน
 ไม่มี สัก คน กี จน ใจ ระเต่น โคต โคล ขอ กมา
 นอย ร้า ผิด หัว แต้ว กุ อยู่ ไม่ ได้ กี ผาด แผลง
 ส่าง แตง ฤทธิ์ ไกร เหะ ไป ยอ หอย ไม่ รา รอ
 หมู หมา ໄต่ พล วัน ไป เป็น ให ญี่ สาม ชา

เห็นอนมาหอ เต็มป่าดาน้ำมีกหอกชน กะ
ท้องหยุดยังรังรอนามาตามทาง ถึงมันจะได้
ก้ามิ่งกัน ผิดนักสูมันแท้ห่างๆ พอด่าว่า
สำเนียงเห็นอนเสียงกร่าง อยู่ในร้านริม
ช้างหนทางฯ ใช่ผู้หรือคนชนถูกช้ำ
พระหักศรคาวาไถ อัญถองก้อน หยกงงลง
ท่าจะราษฎรอน นิหลอกหลอนเด่นช้าหรือ
ว่าไร ครุนไตรยนเสียงชัดเป็นสกปรก จะถอง
ฤทธิ์นำร้ายหาหนี้ไม่ ก่ำหมัดก็พันหนันเข้า
ไป แก่สาวครัวไครจะไครรู้ ๖๔ คำฯ
เมือนน นางประแตะนั่งรุ่บคณุหัว
อยู่ สาวกวนใสกาน้ำตาพรู เห็นคนย่อง
มองคุก็ตกใจ พอดพ้าแลบแปดบช่วงดวง
พักตร์ เห็นระเต่นรุจก็จำใจ หงส่อง
ช้างท่ายกตีไ ทรวมวายกราบก้มบังคมคัด

ระเต่นรัตน์^๒

๗๑

เมื่อันนั้น ระเต่นเห็นนางพลดางรับขาวัญ
นังคงรักไว้ ได้เดียงกัน ไอนนั้น ก็ยา
มาใส่กี พี่หลงชั้นไปหานิร้าเอย ไม่รู้

เดยนอย่างแก้วแคล้ว กับพี่ไปพบท้าวประคุ
ผู้สามี เก็ตยิงมีทาง กอง พรา มนๆ

กลับ จับ พี่เป็น ผู้ร้าย จะช่าเสียให้ตาย กี
ชาย หมา มัน จะ ค่อน ติ นิน นิน หา อก สู วิ ถ
ไ ป เอ้า เมีย เขามิ หนำ ช้ำ ช่า ผัว คิด
กสั บ บ า ป ก ร ว ร น ไม่ ท า ไ ด พี่ ขอ ถ า น ถ า น ช ย
ก ต ช ย ไ จ เป น ไ น จ ิ ง มา จา ก สา น น ॥ ๙ คำ

เมื่อ นั้น นาง ประ แตะ ต า ง ยิ ห ว า มา ระ ศ ร
ต ื อ น พ ล า ง ท า ง ท ุ ท น ท ี ห า ช ต ร ง น น น ช ว า ก เห น ช น ช ว า น า ง ท
ไ ด ท า ไ ว ศ ร ง น น น ช ว า ก เห น ช น ช ว า น า ง ท
อก ช า ก ห ว แ ด ล ร อย ง ไ ด ย ง จะ กล บ มา เย า
น ี เพ ร ว ะ ไ คร ค ุ แต ่ หล ง ไ ห ต ่ เ ล ิ ค พ ่อ ค ุ ณ เ ข
ช บ ห น ต ่ ไ ล ไ ສ ห ว ស ง เพ ร ว ะ พ ร ะ ย ง ค ์ ท า
ก ว า น ถ า น ว ุ น แต ร อย ต น ไ ด เ ห น گ บ ป น บ ุ ญ
เจ ย น จะ เป น จ ุ ณ ว า ง ว า ย ॥ ๑๐ คำ ॥

เมื่อ นั้น รั้น ไ ค ไ ด พ ร ง น า ง ไ ค น น า ย
เข น น น อง ค ุ หล ง ย ง ไม ถ า ย พ ร ะ ร บ ช า ย ร บ

ระเต่นรัตน์

๓๓

ข้าหาหากที่ เอาพระหัตถ์ชี้ขันกลางแล้ว
พลางปลดน อย่าพระอิศริพระออบเดยโฉนศรี
จะละหดยนน้อยใจไปไข้มี บุญพิกันนางๆได้
สร้างมา ยันรัฐหรือจะคุ้กับโฉนยัง มิใช่
วงค์ อสัญญา ให้เนดาเข้าเห็นมีอิน
บุษบรา ฯรากหรือจะครัว กับ นางตนอง ถ้า
เป็นระเต่นเห็นมีอิน เช่น พี่ จึงครัวที่ร่วม
กิริมย์ สมสอง ครัวส์พลาง ทางชวน นาง
ตนอง เยื่องย่องนำหน้า พานาง เติน ฯ
ครุณ ถึง ฯ ชั้นบน ทำหนัก คงหักด้วย
จะทอกงกเงิน ค่อยพยุง ฯ นางย่าง ดำเนิน
ชวน เซี่ยง โฉน เนดาเข้าที่นอน ตกอย่างค้าง
เห็นอิทีไสยาสน์ พระยี่กุฎาด ขาด สอย ห่อน
แล้ว จึง มี มี ชุ่วส ศูนทร ขออันวะน นง เยาว์

๓๕

ระคั่นรันไช

ให้เข้ามุ้ง ๆ ๆ คำ ๆ

ฯ โไอ้โถมฯ โใหม่เขย์โใหม่เด็ต เอ็นหลัง
บ้างเด็ตฯ วนจะวุ่ง เสียแรงพิรักเจ้าเท่า
กระบุง จะปุ่ปุ่นงทบุ่งเตยแม่กุณ เหี้ญ
มาวรมเรียงเคียงเชนย อย่าทุกข์เตยพจะ^{จะ}
หมายชุน ตามไปเงินทองของเจ้าคุณ
สำหรับบุญเหลือใช้ที่ในคลัง แท้ช้าสาร
เชาให้หวานพิมายหรือ ไม่พักช้อใหญ่เป็น^{จะ}
หมายถัง ทรงปลาแห้งปลาทปัง เสบียง^{จะ}
กรังมีมากไม่ยกงาน ชัครานชัยนมวัว^{จะ}
เหมือนผัวเจ้า พิศเปล่าสาระพัดไม่ขัดสน
จะนั่งกินนอนกินสื้นกั่งวด พจะชวนช่วย
หาเรามาเดียง ว่าพลงเชยโใหม่โถมเด้า
จะไร้เล่า อิດอิด เป้าวัต เหวยิง อุแม่เขย์
มีให้เข้าไกด้เคียง จะหากเดียงลงไปแล้ว

แก้วกลดอยไช ฯ ๑๐ คำ ฯ

ฯ ร่าย ฯ เมื่อันนี้ นางประตะคุณ์คดง
ผินหดังให้ ถอยถอยขยิดหนี กวูไนย นี่
อะไร น่าเกลียดเบี้ยดตะยิก ถูกผัวหัวทัย
เข้าไม่ขาด ทำประมาทเปล่าฯ เผ้าหยิกหยิก
บั้กกร้อน គักผักก พลิก เข้าจกจิก กวน
ใจไม่สบาย อย่าพึก อวต สมบัตพศถาน ไม่
ท่อง กານ ฯ สูญญ เป็น หม้าย หนีศึกปะ เสือ
เบอ ฯ ตาย เผ้า กอด ก่าย ไปปีติ ไม่ ลະวາງ ฯ

ฯ ชาตรี ฯ สุด เอี้ย สุด ล้ม เขิง ผิน หน้า
มาย น กับ พ บ้าง เผ้า ถือ ไทย ไกร ขอ เกร็ยว
ไป เจี๊ย นา ง อย่า ให้ ค้าง รัง รัก หนัก ครัน
หมอน น้ำ อ้อย ไก่ ล้ม ต ไกร อก ไห้ พ ร ก ไม่ มี
รุ่ คุ น า ห ง น ห ง น แ ห น ว า ป ว ด ห ต ง น า ศ อง ว น
รุ่ ค ฯ กล น อก ท น พ น ก า ล ง ฯ กล ว ไ ย ผ ว

เจ้าถึงเข้าพ้อง ผิดก็เตี้ยข้าวกล่องให้
 สองถัง รูบเงือกเสียก็ได้แล้วไม่ฟัง ดูบ
 หน้าดูบหลงนังแอบอยู่ น้อยหรือนมแท้ ตะ
 ข้างซ้ายกรัดเคร่ง ปลั้งเบล่งตะม้ายคล้าย
 กด้วบบัง อนุชันได้ทักรักจริงๆ อย่าสมบ
 ตบตีที่ไม่ควร ยิ่งคืนยิ่งสอนก่อตัวสัมผัสส์
 อยู่หน้า อย่างก็พระหัตถ์พี่ บัดบองว่องไว
 อยู่ในที่ งานต้มกัสตองอยู่กับที่บรรทมใน
 อคติร้ายตน พิศึกก็อกก่อง ยานสองจุกพุด
 พยูห์ใหญ่ เขียนไยกยวน ยานสวนสาบไป
 หลงค่าพาได้แทนเบื้องเบียง ผนกหักห้าใหญ่
 ใส่สูตร ห่วงคุกห่วงหน่องออกน่องเรือง
 คงคงชันกระโตตโตกลองเชิง ยิ่งย่าง
 เริงว่าร้องพองคย นากระชาอกอยกراك
 วิมานมะพร้าว แม่ครัวໄผล์หน้าตาป้อม

ระท่นรันไทร

๓๗

ทดสอบ ท้องผ่น ชนเบี้ยกาน มตชอ ผ่นกี พอด
ขาด เม็ด เศรี บันดาด ๆ ๑๖ คำ โถม ๆ
ฯ ช้า ๆ เมื่อันนี้ นางปะระแตะ หู กดวง
รัง ช้า สาร ไถ ร่วม แรก แปดก รัก ชัก ชืน
บาน เคลื่อน คลาน หมอบ เมียง เที่ยง กาย
แล้ว เชิญ หม้อ ตุ้ง ก่า ออก มา ตั้ง ค่อย นั่ง เบ้า
ชูก ๆ ถวาย ทรง ศักดิ์ ชัก ตุ้ง ก่า พา สนาย
ไฉน ฉ้าย ชวน อ้อย ค่อย แก้ คอด ถูก เช้า สาม
ช้อ หัว ร่อง แหล นาง ปะระแตะ ยิน แย้ม เอียง
แก้ม ต่อ พระ ทรง รับ แล้ว ชัยบ รับ ตี ช้อ
ฉลอง หอ ทรง ชารุม แล้ว บรรทุม ๆ ๖ คำ ตะ
ฯ ช้า ๆ มา จะ กล่าว บท ไป ถึง นาง
กวะ แย ทวาย ช้าย ชนม เจ้า เงิน ไปรด ปีราน
พาน นิยม นุ่ง ห่ม สม พอก ครร ษัก เชียง ผูก ตอก
ออก จาก ฟาก เรือน นาย ตด เตี้ยว เทีย ช้าย

๓๙

ระเด่นรัตน์ไช

ເຂົ້າແໜ່ຍາເຫດອີງ ຕາມ ຖລາດເສາ ຂຶ້ນ ຂໍ້າມາ
ເນື້ອງໆ ໄມ ຜົດເຄືອງເພື່ອໃໄຫ້ທຸກວັນ ກັບ
ໂຄນຢູ່ອົງອົງທີ່ ຮັກໃຄວ່າກັນອູ່ ກ່ອນ
ຜ່ອນຜັນ ເຊື້ອືອ່ຂໍ້ອ້າຍເປັນນິວນົກ່ຽວ
ວັນສອງວັນທຳນັ້ນໄປນາ ၅ ၆ ຄຳ ၅

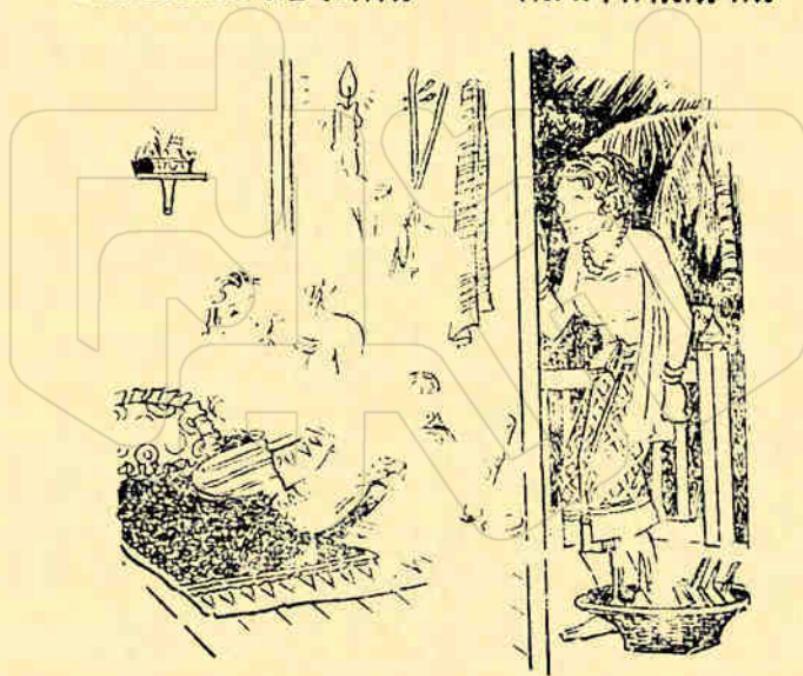
၅ ວ່າຍ ၅ ວັນເຂົ້າວັນ ພົ້ນ ຕິດຕົ້ງຮັນໄຫ
ຈະໄປຫາ ພົ້ນ ຂໍ້າມາເຂົ້າຍໄສ ກະຈາດຍາຫວາ
ກວາງນາຫາ ທີ່ ຊົນເຫຼີຍ ເຕີນ ເຫຼີ້າຫຼວ່າ ເວົ້ອງ
ທ່ອງເຫຼວ ຫຼື ຂໍ້າມາເຂົ້າຍວານາກຸ່ງ ກິນ ແມ່ເຂີຍ
ທຽບກັກທັກຄາມກັນ ຕາມເຕີຍ ນ້ຳງ ເຢ່າະ ເຢ່າະ
ຫຍອກຍອ້າຍຫາກັນ ພອ ເວລາ ທດາດ ວາຍສາຍ
ແສງ ກະເຕີຍດ ດະກວາງກວົດ ກວາຍ ພາຍຜັນ
ທອດກວາຍອືອນຄອງ ຈາກົດ ນູ້ປ່າສາຫ ສຸວຽນ
ເຈົ້າຮັນໄຫ ၅ ၆ ຄຳ ເພັນຂ້າ ၅

ຄຣັນ ດົງຈຶງຂັນ ບນ ນອກ ສານ ເຫັນທວາ

ระเต่น รัตน์ไช

๓๙

บานบีด กิตสังสัย หงเสียง คนพูด กันอยู่ร้าน
ใน แคลงใจ แหวกซ่องมองดู เห็น โภมยง
คงค์ ประตะ กับ ระเต่น คล่อง ผ้า หาเดิน กัน

งวนอยู่ ไม่ให้มีดหน้าน้ำตาพรุ ตั้งหัวหู
จะแยกแตกทำภรรยา นี่เมีย อ้ายประคู่อยู่หัว

บ้าน ไปจิ้งมายินยอม กันง่ายๆ ทงสี
 รักษาข้อตกลงชื่นร้าย มันจะให้ชนบทขาย
 กัน ซึ่งเจ้าจะเด่นพึงเห็นฤทธิ์ แต่ผ่านนุ่ง
 ยังไม่มีตัวจะบีบกัน ของทองสองเมี้ยจะเตี้ย
 คน คิดว่ายกงานสู่ปูนปี้รือ จึงแกดัง
 เรียกพดันเจ้ารัตน์ไก คำช้าวเห็นยาสองไฟ
 ไม่ให้หรือ ผ่อนผันนัดหมายมาหลายมาหดาย มือ^{ชี้}
 แม้จะข้อให้ขายขายหน้าเมี้ยฯ ๑๐ ก้าฯ
 เมือนัน โฉมระเต่นรัตน์ไก แรกที่เสีย^{ชี้}
 ก้าดังนั้น เกศดำเน้าคลอเคลีย ชุมโฉมโถม
 เมี้ยอยู่ช้างมุ้ง ยกนาท พาดเพสานเก้าสีช้าง
 สัพยอกหยอกนางอย่างถึงถุง แล้วยืนมือ^{ชี้}
 มาเข้าที่พุง นางสตั้งทุกทิก พดิกตะแคง
 เข้าจะนอนดีๆ เผ้าจีช ช้างกะไว้หน้าเป็น^{ชี้}
 เอ็บแข็ง ไม่นิ่งอยู่เผ้ากระหัยมแต่ทัมแหง

มาແຍ່ ແຍງ ກວນໃຈໄປທີເຕືອນ ພອ ຮະເຄັນໄດ້
 ພິນເສີຍງເຮືອກຫາ ກີ່ຽວ່າ ສູ່ເກົ່າເຕົ້າຂ້າວ
 ແහນຍາ ຈຶ່ງຮັບອຳນວຍວ່າ ໄກຣນັ້ນຂັ້ນ ລົງເຈືອງ ຈະ
 ນາເທືອງ ຈົນທາດ ພາດເອາກາມ ກ່າວ້າ
 ແහນຍາ ສອງໃພຂ້າໃຫ້ ແລ້ວ ກົດັນມາທວງແກ້ວໆ
 ໄນເກງງ ຂານ ໄນໄຫ້ ກົດຕັ້ງ ມາຍຢ່າງວຸ່ງວາມ
 ຄວາມ ໄກຣໄທ້ ຂໍອມາຂອດອີ້ງ ຄົວກ່າເຊົາ
 ເມື່ອນນ ນາງທວາຍຍິ່ງ ພິໄວຍໂກຮອງ
 ຍືນ ກຣະທັນ ນອກຂານອຍ່ ຖັນໆ ທວງທຶນສີຕ່າ
 ວ່າທ່າທາຍ ນີ້ແນ່ຜູ້ສໍາເລົາເຈື້ອກະຄຸກ ມາດົມ
 ອຸນຂ້າວສຸກເສີຍງ່າຍໆ ເຂົາເຂືອ ທັນຕິດວ່າ
 ດູກຜູ້ຂ້າຍ ຈຶ່ງສູ່ຂ້າຍເຂື້ອໄຫ້ຍັງໄໝ ຮັບ
 ໄກທັກພກ ດົມປະສົມປະສານ ຈະ ປະຈານເສີຍ
 ໄຫ້ສົມທີ່ສັບປັບ ໄນໄຫ້ຂ້າ ແລ້ວ ຈະ ວ່າເສີຍໄຫ້
 ຍັນ ຖຸ້ສັນນັບ ດົ່ມນັ້ນຂ້າຍ ຮັນໄທ ແລ້ວ ກ່າວ້າ

เมื่อันนั้น ระเด่น ตอบตามความขอมาศัย
เข้าชั้คร้าน พูดราษฎร์นักไป ข้ารู้ใจเจ้า
โดยก็ถ่าย เจ้าพิริยะ กิริยะ ซึ่งเพราะ หิงส์
หวง รังงาน รังถ่วงเกินเสี้ยนักหนา พี่
ผิดแล้ว ดวงใจได้ เมมพา เชิญเข้าในเศหาร
ปรึกษา กัน ๆ ๔ ค่า ๆ

เมื่อันนั้น นางทวย เนียวฉุน หุนหัน
เห็นหอบ ขอบ เชือก ชุด หมาย มณี ชิงชี้ คุก
ตี สุดห้ามความหึงส่องรั้ว ท้าสั่นเทาฯ
ตั้งเข้าฝั่ง พังรั้ว ไก่อกอน ว่า พาที สุกที่ จะงต
อต ใจ ผลัก ประทุ ถิ่น กดอน ถอน หลด กี ผลต
เข้ามาที่ อาศัย นางประแตะ หอบ ท้าเข้าครัว
ไฟ รั้ว ไก่ รั้ว หน้า ว่า แม่คุณ เป็นใจน้ำซึ้ง
ไม่ ถ่าน ความไม่ ว่า แต่ พ่อนมา เช่น เนียว
เนียวฉุน เข้า เหนี่ยว ชาญ ได้ ก้าว หรือ ขาด

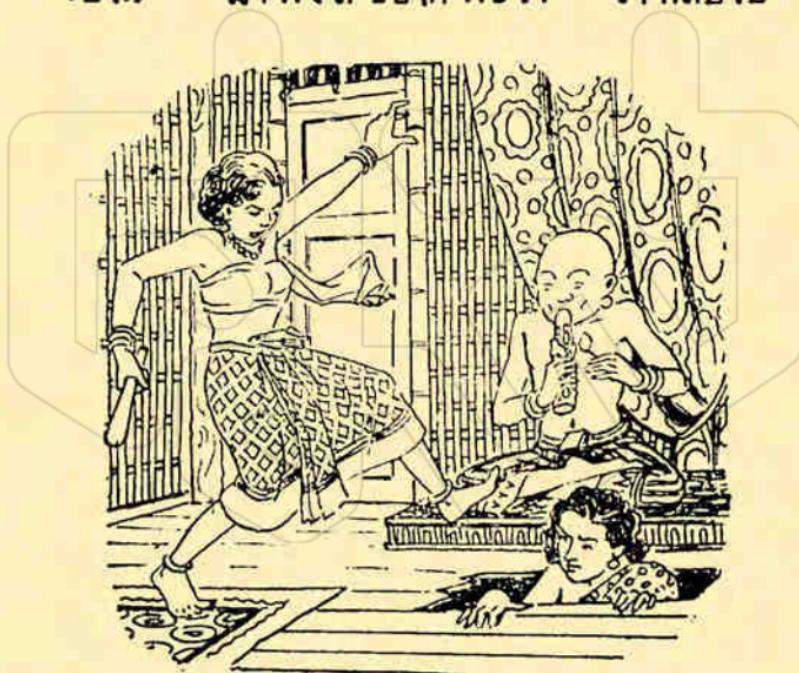
ทุน เหลือมาให้พี่ดูนบังห្លอยู่ แล้ว
เมื่อันนี้ นางตะวายพั้งสารให้หมั้นไส้
เจ้าท่าดีซึ่งหน้าแล้วว่าไป ฉะรัตน์ไทยฯ คง
ทรงรับ เจ้าความหวังขึ้นกลับหัวแรก มา
หากคอก กดับสับสน ยังจะมาว่าจะอนให้
ผ่อนปรน เดิม กด กดับ กล่าว เท่าเดือน คน
ชู้สู่ห้าห้าเห็น ทำเป็นเกตุยกิจฯ
เหมือน จะให้ช้าๆ ผูกพัน พันเพื่อน ชู้ช่อน
ไว้ในเรือนบอกขอมา ๆ ๖ คำ ๆ

เมื่อันนี้ รัตน์ไทยยืนพถางทางว่า เป็ดฯ
เจียกเจ้าอนนิชา ชู้สาวใหญ่มาก็ไม่มี นาง
ประดะเชา แวง เชามานัง อยากพังสาย
ขอที่พื้นที่ พอเจ้าไปเจ้าก็มาถ่าน ความ
จริงของพื้นไม่พ่องแพ ไม่ใช่เป็นชู้ มาสู่
หา เจ้าอย่าลงการเดย น้องแก้ว สนถก็ได้

๔๕

ระเกิ่น รั้น ใจ

ให้ กาย แมว พัน จาก น้อง แล้ว ไม่ เอา ไคร
นาง ทวย ชี้ หน้า ชย่า ปด สดๆ สับ ปด บ
รับ ไก่ มา พัง ตี ขอ ไก่ พอด ใจ ว่า กด บ ไป

เห็น เจ้า เกส้า คดิ้ง เป็น ไร เป็น กัน วัน นั้น ตาย
ร้าย ตาย ตี กท หึง ผิด กี ทำ ชวัญ เจ้า เสา

ະດີນ ດຸກ ດັບ ຄົນ ຄວ້າ ຫາຫຼັ້ມ ໄກສາ ຕາຕາຍ
ໜໍາຍໝູ່ ເນື້ອນັ້ນ ຖື່ງໄປ ກີ່ໄມ່ ອູ້ ພຸດູເຂົ້າ
ຄວ້າໄຟໄປຕຸ ເທິນ ປະຣະແຕະ ແອນ ປະຕູກີ່ກວ້າ
ກຽງເຂົ້າຈົບ ຄົມ ນີ້ ສາກ ຂຶ້ກາກ ແຊກ ດະດີນ ຊົງ
ຜົ້າ ທານ ກີ່ພັດວັນ ພັນ ພົວ ນາງ ປະຣະແຕະ ອຸດນ
ກົ້າ ດອກ ດັ່ງໄປ ແກ່ ຂໍເສີດ

เมื่อนั้น ท้าวรันไหเจ้าพารา ยังมาศก์
มังชาก็ถูกกำไม่ไว้ไว เห็นปะแตะหนี้ไป
เสียหาย เจียว หักห้ามความอาด้วยไช้ชน
คงได้ชืนชูเก่าเจ้าข้าวเหนียว กิดพุดางกด่าว
เกดยง เตียงเตียง เอี่ย พิโภท ไกรทอง เกรี้ยวไป
เลย นางปะแตะหนี้เจ้าเข้ากด้ว ผินหน้า
มหาผัวเดิม น้องเอี่ย เจ้าข้อคด้าพูคู่เกย
หวาน เชยชูวงศ์สกัดตน เชิญเข้าไสยาเดิม
หนานั่ง อย่าหมายหม่องเกยคู่สู่ตน

พ่องส่วนสอยด กอยด เกี่ยว เกติยา กดม จับ
 นมบับคัน หันทิ้ง นางทวย เครื่องชักสนับด
 หนี อะไรนี่ ปากว่า มือถึง ข้ามใช่ ชี้เจ้า
 เคล้า คลึง ท พึง พอ ใจ อาศัย นอน ๆ ဝองคำ
 ทางเขย ทาง พยาท ค สม พาร์ค เศย เศย
 เรียง หมอน อย่า ทำ หลอก เดียง เกียง
 งอน เซัญ เจ้า เข้า นอน โน้ม ว่า พ่อง
 ส่วน สอยด กอยด รัด นางสนับด หวาย เสียง
 ผุด รัตน์ ไขก ชัย เข้า ท พง นางสตั้ง
 เสือก กระดิก พลิก พอ ใจ ใจ ใจ ใจ ใจ
 จับ หยก กลับ กลอก แหง กระหุง ถัง พุง ช
 nok กระ อก เข้า กระ บอก ยาย มี รัตน์ ใจ ใจ
 บุรุษ ใจ
 แข็ง ใจ ทิม แหง หมอย ไม่ ห้อ ถอย น้ำ
 กือก ใจ ชิน กระ ปริบ กระ ปรอพ หยด ย้อย

ระเต่นรั้นไถ

๔๗

ขึ้นชานชาน สุชา เศร้า กิริมย์ สมพาศ
มาตร หมาย สองฝ่าย สรวัตสัน หรา
นางทวย จวน คำ กิริ่า ตา กดับ มา เคหา
ไม้ ช้า พลัน ๆ ๑๐ คำ เชิด ๆ
หมก เร่อง ระเต่น รั้น ไถ พอย ให้ ให้
ชาน เล่น เห็น ชัน นาย บุษย์ ก่อ ตาม ของ
เก้าน ๕๕ กี สน บท หมก กัน เท่า นั้น เอย ๆ

ฯ บ ระเต่นรั้น ไถ บริบูรณ์ มาก เท่านี้

พิมพ์ที่ ๒. พ. ราชภูรี จริญ หน้ากัดเกา สำเพ็ง พระนคร
นางทองคำ พัววงศ์ พแพทย์ ผู้พิมพ์ ผู้โดยชุมชนฯ

หนังสือที่ พิมพ์เสร็จและมีสำเนาอย่างเดียวคือ

ทำข้ออุปถัมภ์ ๗ ตัวคนดีเจตตานาน ศิบส่องค่านาน
 ศุภायิตสอนหนูนิ่ง ยขอพระกันท์ไตรบูชา ก ศุภायิตสอนเด็ก
 อาจารย์โวหาร (ทิคติทครวัย) นางอหัย ระเด่นรันไท
 ศุภायิตชัย (พิเกกาสอนบุตร อิศรภูวน) นารีศรีสวัสดิ์
 กุดอนดาภาคิล้าน ถเกพระยาน้อย พญาณทกันท์
 เพลงเรื่อง ติบินทกุมาร นักกงจาย ตัวต่อรากษา
 นิราสเดือน นิราสพราหมณ์แห่งรังวัง นิราสตาลีก ท้าวหัว
 เช้ากำ ต่ำราคุณกษัณณะค่างๆ คำกวายทานค่างๆ
 ท่านายผัน อุทาหรณ์สอนจิตต์ชนชั้น武士 แม่หม้ายสอนดูก
 พระยาขัยมน ๗๑๖๐ เพลงขอทาน ๔ เด่นจบ
 ตักษณวงศ์ ๑, ๒๐ คำขอเรื่อง ๔ „
 ไกรทอง ๗ เด่นจบ ปถานุ๊กอย ๔ „
 นางແສນกกด ๓ „, นางกะเซอกันรอด ๖ „
 นางกาภ ๓ „, หลอยทอง ๖ „
 พระยาภู่ราช ๓ „

(ที่ไม่ได้มีฉบับงานเดิม ๆ เดียวจนทั้งหมด)

โรงพิมพ์รายวาร์เจริญ วัดเกาะ ผู้พิมพ์ฯ หน่วย
 ค่างรังหวัดคองการ ไปรษณีย์คลองมากตั้ง บินดีส่งให้เต็มอ

សម្លេក្រាតូង ទរាសិនអំពិត

ជ័ែងសំណុំក្រុងធនបាគប្រើប្រាយកីឡាក់ពារាសហិរញ្ញ

ដីរាងចាប់ពីវិរិទិយ

និរពិនិត្យការងារ

ធម្មិនជាមួយ